

Zpráva o činnosti Krajské hygienické stanice Středočeského kraje se sídlem v Praze
1. 1. 2016 – 30. 9. 2016

Sumarizace:

	Předmět	Počty
1.	SZD (kontroly)	7 401
2.	Závazná stanoviska, stanoviska, vyjádření	14 069
3.	Uložená opatření	145
4.	Rozhodnutí	2 473
5.	Osvědčení	96
6.	Pokuty / Celková výše	419 / 1 902 800,- Kč
7.	Podněty	523

Podrobnosti:

1. Státní zdravotní dozor

Epidemiologie (EPI)

Státní zdravotní dozor (dále jen SZD) byl zaměřen na plnění celostátních priorit, kterými byly jednak kontroly zdravotnických zařízení - operační a zákrokové sály lůžkových a ambulantních zdravotnických zařízení, ORL - lůžková oddělení, urologická lůžková oddělení, transfusní služba, endoskopická pracoviště, jednak kontroly proočkovanosti – povinné očkování dětí (PLDD), kontrola proočkovanosti BCG dle vyhlášky 537/2006 Sb., u PLDD a v kalmetizačních centrech a novorozeneckých oddělení a kontrola proočkovanosti proti chřipce v zařízeních sociálních služeb. V rámci těchto priorit bylo plánováno celkem 58 kontrol ve zdravotnických zařízeních, 817 kontrol proočkovanosti, celkem 875 kontrol. Z tohoto počtu bylo k 30. 9. 2016 provedeno 644 kontrol.

V rámci krajských priorit byl SZD zaměřen na urologické a oční ambulance. Plánováno bylo 56 kontrol, z toho k 30. 9. bylo provedeno 31 kontrol.

K nejčastěji zjišťovaným závadám patřily nedostatky v provádění hygienicko-dezinfekčního režimu a používání jednorázových rukavic, nedostatečná kvalita úklidu a dezinfekce (ředění, expozice, expirace, nestřídání dezinfekčních prostředků, neznačení nádob s přelitými dezinfekčními přípravky), neprováděná aktualizace provozních řádů, nevhodná manipulace s odpadem.

Hygiena dětí a mladistvých (HDM)

V rámci SZD provádí odbor HDM a mladistvých kontroly zařízení školního stravování a stravování dětí, kontroly škol a školských zařízení, kontroly provozoven poskytujících péči o děti, dětských skupin a také zotavovacích akcí a jiných podobných akcí pro děti. Kontroly jsou zaměřeny na plnění povinností stanovených evropským potravinovým právem a národní legislativou – zákonem 258/2000 Sb. a dílčími prováděcími předpisy.

KRAJSKÁ HYGIENICKÁ STANICE STŘEDOČESKÉHO KRAJE SE SÍDLEM V PRAZE

V rámci SZD byly za sledované období prověřeny tyto typy zařízení a provozoven:

- 279 školních jídelen, 132 školních jídelen-výdejen, 45 školních kantýn, 37 ostatních stravovacích služeb a 10 stravovacích služeb v rámci zotavovacích akcí pro děti,
- 135 MŠ, 127 ZŠ a SŠ, 1 ZUŠ, 150 ŠD a ŠK a 12 SPV,
- 7 DM, 11 DD, 22 provozoven poskytujících péči o děti, 4 dětské skupiny, 4 VHP
- 136 běhů ZA, 11 běhů JPA, 20 ŠvP.

Nejčastěji zjištěné závady:

a) Zařízení školního stravování a stravování dětí:

- závady týkající se zavedení stálých postupů na zásadách HACCP a také v jejich dodržování,
- závady v hygieně provozu
- závady v požadavcích na stav, konstrukci a instalaci zařízení ve styku s potravinou (stavebně-technické závady),
- závady v příjmu a skladování surovin a složek pro přípravu pokrmů

b) Školy a školská zařízení:

- závady týkající se požadavků na šatny, hygienická zařízení a jejich vybavení
- závady týkající se manipulace s lůžkovinami a prádlem
- závady týkající se prostorových podmínek pro děti předškolního věku
- závady ve vybavení školním nábytkem

c) Zotavovací akce a jiné podobné akce pro děti:

- Závady v zásobování pitnou vodou,
- Závady ve zdravotní dokumentaci dětí a fyzických osob činných při akci
- - závady v zajištění podmínek pro osobní hygienu a pro ubytování dětí

Hygiena obecná a komunální (HOK)

Kontrolní činnost v oboru HOK byla zaměřena zejména na kontrolu povinností při dodávání pitné vody, provozování koupališť, a to jak umělých, tak přírodních, na podmínky provozování ubytovacích služeb a v rámci prošetřování podnětů na měření zdrojů hluku, případně vibrací a neionizujících záření. Nelze opomenout ani kontroly podmínek při provozování činností epidemiologicky závažných. V oblasti pitných vod se KHS soustředí jak na zásobování velkými vodovody, tak zejména na zajištění dodávek pitné vody malými vodovody. Například počátkem roku byla velká intenzita kontrolní činnosti zaměřena na jakost vody dodávané při přepojování nového přivaděče pitné vody pro oblast Benešova a okolních obcí. Z malých vodovodů pak se po loňském opakovaném zákazu užití pitné vody ve vodovodu zásobující obec Trnová novému provozovateli podařilo odstranit závady na technologii úpravy pitné vody a nyní je již pitná voda dodávaná do sítě ve vyhovující jakosti.

U koupacích vod se v letní sezoně KHS zaměřila na kontrolování jakosti vod ke koupání, a to zejména na povrchových vodách nejvíce využívaných veřejností, kde KHS zajišťuje kontrolu jakosti vody – například koupací místa na Orlické a Slapské přehradě. Výsledky rozborů ze všech sledovaných lokalit (a to jak KHS, tak provozovateli koupališť) byly pravidelně hodnoceny KHS na webových stránkách, a to vždy do pátku každého týdne po celou dobu koupací sezony.

V oblasti zdrojů hluku byla prováděna měření hluku mj. na různých úsecích pozemních komunikací či železničních drahách.

Hygiena práce (HP)

V rámci SZD bylo za období 1. 1.- 30. 9.2016 provedeno **1 995 kontrol** včetně šetření pro ověření podmínek vzniku nemocí z povolání (dále NzP).

Kontroly byly zaměřené kromě celostátních priorit na krajské priority:

- práce ve stabilních sběrných dvorech a výkupnách odpadů;
- práce s jednostrannou nadměrnou zátěží horních končetin se zaměřením na montážní linky a provozy s výskytem NzP.

V souladu s metodikou byly součástí výkonu dozoru i kontroly zajištění pracovně lékařských služeb (dále PLS). Celkem bylo za kraj provedeno 1 129 kontrol PLS. V rámci kontrolní činnosti bylo zjištěno, že někteří poskytovatelé se neorientují v ustanoveních vyhlášky č. 79/2013 Sb., zvláště pokud se jedná o výkon prací ve smyslu ust. §11 odst. 4 písm. b) – použití jiného právního předpisu.

V období 7-9/2016 byly prováděny kontroly na základě pokynu Hlavního hygienika ČR k provedení cíleného státního zdravotního dozoru zaměřeného na zdravotní rizika v potravinářském sektoru maloobchodní sítě. V rámci tohoto úkolu byly kontrolovány zejména rizikové práce, zajištění pracovnělékařských služeb a plnění povinností při nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a směsmi. Bylo provedeno 85 kontrol, z toho v 19 případech byly zjištěny nedostatky (převážně formálního charakteru), které byly ve stanovených termínech odstraněny.

Obecně je však možné konstatovat, že počet zjištěných závad, zejména závad závažného charakteru, se snižuje a v řadě případů nejsou v rozsahu provedených kontrol zjištěny závady žádné.

Dále bylo za sledované období provedeno 110 šetření pro účely ověření podmínek vzniku onemocnění pro posouzení nemoci z povolání.

Hygiena výživy a předmětů běžného užívání (HV a PBU)

Státní zdravotní dozor odboru hygieny výživy je zaměřen na kontroly dodržování platných právních předpisů v zařízeních společného stravování tj. v restauracích, stáncích s občerstvením, stravovacích provozech podniků, zdravotnických zařízení a zařízení sociálních služeb. Kontrolní činnost byla dále zaměřena na plnění úkolů stanovených MZ ČR, jednalo se o ověření zdravotní nezávadnosti pokrmů z rybího masa, výrobků z rybího masa a mořských plodů v zařízeních poskytujících stravovací služby z hlediska mikrobiologické kontaminace a obsahu histaminu, ověření úrovně zajištění zdravotní nezávadnosti zmrzlin a ledových tříští podávaných v zařízeních poskytujících stravovací služby z hlediska přítomnosti vybraných mikroorganismů schopných vyvolat onemocnění a ověření zdravotní nezávadnosti zmrzlin a ledových tříští vyráběných v zařízeních poskytujících stravovací služby, pokud jde o obsah vybraných přídatných látek (barviv). Dále byla kontrolní činnost zaměřena na plnění regionálních úkolů týkajících se kontroly kvality olejů používaných v zařízení společného stravování k fritování a kontroly stánkového prodeje občerstvení při jednorázových akcích.

Mezi nejčastěji zjišťované závady patří nedodržování obecných požadavků na potravinářské prostory a požadavků na prostory pro manipulaci s potravinami, dále jsou to závady ve značení rozpracovaných pokrmů a polotovarů připravených v provozovně, nedodržování požadavků na provozní hygienu, nedostatky v zavedení stálých postupů založených na zásadách HACCP, nedodržování požadavků na stav, konstrukci a instalaci zařízení přicházejících do styku s potravinami a neplnění povinnosti zpřístupnit spotřebiteli informace o alergenních látkách použitých při přípravě pokrmů.

V oblasti předmětů běžného užívání byly kontroly zaměřeny na dodržování zásad správné výrobní praxe při výrobě předmětů určených pro styk s potravinami a kosmetických přípravků. V distribuční síti byly kontrolovány kosmetické přípravky pro ověření, zda neobsahují zakázané konzervační látky (odhaleno 5 druhů nevyhovujících výrobků, následně oznámeny MZ ČR jako nebezpečné), odebrány vzorky hraček na kontrolu obsahu zakázaných esterů kyseliny ftalové v měkčeném materiálu hračky (nalezeno 5 druhů nevyhovujících hraček, následně oznámeny MZ ČR jako nebezpečné). Kontrolním nákupem v internetových prodejnách byly zakoupeny vzorky tenzidových přípravků – šamponů, sprchových gelů – pro ověření mikrobiologické čistoty (2 výrobky nevyhověly mikrobiologickým požadavkům, následně oznámeny MZ ČR jako nebezpečné) a vzorky plastových předmětů určených pro styk s potravinami pro ověření čistoty pigmentů v hmotě plastu (odebrané vzorky vyhověly).

Kontroly byly provedeny také v tržní síti a na keramických trzích se zaměřením na plnění povinností výrobců a distributorů předmětů určených pro styk s potravinami týkající se značení předmětů a náležitostí písemného prohlášení. Značení předmětů z keramiky bylo vyhovující, nedostatečná písemná prohlášení doplněna. Zjištění byla postoupena místně příslušným krajským hygienickým stanicím dle sídla prodejce k došetření.

2. Závazná stanoviska, stanoviska, vyjádření

Závazná stanoviska, stanoviska nebo odborná vyjádření jsou vydávána nejčastěji v rámci preventivního hygienického dozoru zejména k územním řízením, ke stavebním řízením (výstavba nových objektů, rekonstrukce stávajících zařízení), k řízením o změně užívání stavby a k užíváním staveb (kolaudace). Jedná se o řízení, kde je KHS dotčeným správním úřadem.

Od počátku roku došlo v této oblasti ke značnému nárůstu agendy, kterou posuzuje odbor HOK, což je agenda povolování výstavby objektů pro bydlení, od bytových domů po rodinné domky. Tento nárůst je spojen s novelizací zákona č. 258/2000 Sb., kdy musí žadatel vyhodnotit hlukové zatížení území, do kterého umísťuje objekt k bydlení, a zároveň vyhodnotit i svůj přínos z hlediska hluku do území (např. vyhodnotit vliv umístění tepelných čerpadel apod.).

K ostatním vyjádřením patří například:

- odborná vyjádření vydávaná v rámci posouzení jídelniček dle metodiky MZ „Nutriční doporučení MZ ke spotřebnímu koší“,
- závazná stanoviska vydávaná v souvislosti se zápisem nebo změnou zápisu školy nebo školského zařízení do rejstříku škol a školských zařízení,
- závazná stanoviska vydávaná v souvislosti se zápisem do evidence poskytovatelů služby péče o dítě v dětské skupině,
- stanoviska a vyjádření uplatňovaná zejména při posuzování územních plánů ve všech stupních zpracování,
- vyjádření při hodnocení žádostí EIA, IPPC a zjišťovacích řízení,
- projednání pravidel pro nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a směsmi, kdy byl v letošním roce zaznamenán výrazný nárůst ve srovnání s minulým rokem, který je způsoben zejména přechodem na nový systém klasifikace, označování a balení,
- vyjádření k provozním řádům pro mobilní i stacionární zařízení odpadového hospodářství,
- vyjádření k udělení titulu Bezpečný podnik,
- vyjádření k bezpečnostním zprávám a jiné.

Mezi významnější stavby řešené v průběhu sledovaného období lze zařadit:

- dostavbu školského areálu ZŠ Milovice s celkovou kapacitou 1600 žáků,
- výstavbu nových mateřských škol včetně stravovacích zařízení: MŠ Pyšely, MŠ Kly,
- výstavbu volnočasového areálu Vrchbělá v okrese Mladá Boleslav.
- modernizaci dalších úseků D1,
- stanovisko vydané ke všem námitkám a připomínkám uplatněným v procesu vydávání opatření obecné povahy, kterým se zřídí ochranné hlukové pásmo v okolí letiště Praha – Vodochody.
- dostavbu a zkušební provoz firmy Amazon Logistic Prague, s.r.o. v Dobrovízi,
- rozšíření výroby Philip Morris ČR a.s. v Kutné Hoře,
- výstavbu nového dialyzačního centra v Nymburce,
- přístavbu OCHRIP v Nemocnici Hořovice,
- uvedení do provozu lineárního urychlovače na oddělení radiační onkologie v Nemocnice Na Pleši s. r. o. v Nové Vsi pod Pleší.

3. Uložená opatření

V případě zjištěných nedostatků při kontrolní činnosti pracovníků KHS jsou vydávána opatření k nápravě zjištěných nedostatků, respektive k prevenci možného ohrožení zdraví. Šlo zejména o omezené užití pitné vody, popřípadě zákaz používání nejakostní vody, omezení či zákaz koupání v umělých koupalištích, pozastavení výkonu činnosti do doby odstranění závad, nařízení uzavření provozovny stravovacího zařízení, nařízení sanitace nebo ochranné DDD, nařízení znehodnocení či likvidace potravin, nařízení vyřazení potravin z použití ve stravovací službě a uložení povinnost náhrady nákladů dodatečné kontroly.

4. Rozhodnutí

Nejvíce rozhodnutí bylo pracovníky KHS vydáno v rámci nařízení protiepidemických opatření, zvýšených zdravotnických dozorů a lékařských dohledů při výskytu infekčního onemocnění.

Co do počtu jsou na druhém místě rozhodnutí k provozním řádům pro zdravotnická zařízení, studny s pitnou vodou, pro provozování činností epidemiologicky závažných, při poskytování ubytovacích služeb, při provozování koupališť a v neposlední řadě pro zajišťování dodávek pitné vody.

V řízení vedeném dle § 14 zákona č. 258/2000 Sb. bylo vydáno 23 výjimek z hygienických požadavků upravených na základě § 7 odst. 1 zákona 258/2000 Sb. v prováděcí vyhlášce č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění vyhlášky č. 343/2009 Sb. Nejčastěji jsou vydávány výjimky pro MŠ, a to z požadavků na vybavení hygienických zařízení pro děti (počet umyvadel a záchodů), případně z prostorových požadavků.

Další rozhodnutí byla vydávána převážně na základě žádosti zaměstnavatelů na zařazení prací do rizikové kategorie.

Minimum rozhodnutí (3) bylo vydáno k provedení dezinfekce, dezinsekce a deratizace a k povolení užívání vody jiné jakosti (4).

5. Osvědčení

Bylo vydáno:

- 86 osvědčení o odborné způsobilosti pro výkon DDD (§ 60 zákona č. 258/2000 Sb.);
- 8 osvědčení o odborné způsobilosti pro nakládání s látkami klasifikovanými jako vysoce toxické;
- osvědčení prokazující znalost hub podle § 3 odst. 8 zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů pro provozovatele potravinářských podniků, kteří uvádějí volně rostoucí jedlé houby na trh nebo je postupují k dalšímu zpracování pro potravinářské účely.

Pracovníci KHS zajišťují také hygienickou část školení odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky na ochranu rostlin I-III stupně (zákon č. 326/2004 Sb.), a zástupci KHS jsou i členy zkušební komise pro přezkoušení této odborné způsobilosti na UKZUZ. Ve sledovaném období bylo proškoleny cca 1500 žadatelů (OZ I-III).

6. Pokuty

Sankce jsou ukládány nejčastěji v příkazním řízení nebo v blokovém řízení na místě.

Nejčastěji se vyskytující závady, za které byly uloženy sankce:

- porušení předpisů v oblasti bezpečnosti potravin a tím způsobenou epidemii střevních onemocnění v zařízení sociální péče,
- opakované závady v ordinaci praktického lékaře,
- nedodržování schválených provozních řádů,
- opakované provozní závady ve zdravotnickém zařízení,
- nesprávná likvidaci odpadů,
- nevhodná manipulace s prádlem,

KRAJSKÁ HYGIENICKÁ STANICE STŘEDOČESKÉHO KRAJE SE SÍDLEM V PRAZE

- uložení chemických čistících přípravků v těsné blízkosti potravin,
- společné skladování rizikových a ostatních surovin,
- předem zapsané teploty v evidenci CCP – teplota pokrmů během výdeje,
- chybějící pracovní oděv osoby zajišťující manipulaci s pokrmy,
- chybná manipulace s odpady,
- nezpracování systému založeného na zásadách HACCP,
- neohlášení OOVZ zahájení činnosti ve stravovacích službách,
- neohlášení školy v přírodě,
- nedodržení jakosti pitné vody,
- nedostatečné kontroly a nedodržování provozního řádu při zásobování pitnou vodou,
- nedodržení jakosti vod ke koupání a neplnění dalších povinností provozovatele koupaliště,
- porušení povinnosti kontrolované osoby vytvořit podmínky pro výkon kontroly a poskytnout potřebnou součinnost,
- nezajištění kompletní pracovnělékařské služby,
- nedodržování obecných požadavků na potravinářské prostory a požadavků na prostory pro manipulaci s potravinami,
- závady ve značení rozpracovaných pokrmů a polotovarů připravených v provozovně,
- nedodržování požadavků na provozní hygienu,
- nedodržování požadavků na stav, konstrukci a instalaci zařízení přicházejících do styku s potravinami,
- neplnění povinnosti zpřístupnit spotřebiteli informace o alergenních látkách použitých při přípravě pokrmů,
- špatné značení kosmetických přípravků a předložené dokumentace.

7. Podněty

V období od 1. 1. 2016 do 30. 9. 2016 bylo podáno celkem 523 podnětů k výkonu státního zdravotního dozoru. Podněty jsou podávány většinou elektronickou cestou nebo telefonicky, v písemné formě jen minimálně. Z celkového množství podnětů bylo 183 anonymních, tj. 35 %. Postoupeno pro věcnou popř. místní nepříslušnost bylo v celé problematice 94 podnětů a 38 podnětů bylo postoupeno pouze v části řešené problematiky, popřípadě byl podnět řešen ve spolupráci s jinými úřady. Mezi úřady s věcnou příslušností, kam byly podněty předávány, patří stavební úřady, SZPI, OIP, SVS, ČIŽP, ČOI, popřípadě jiná místně příslušná KHS. Na základě šetření, které je prováděno na základě všech podání, bylo zjištěno, že z celkového množství je pouze 143 podání tj. cca 27 % oprávněných v celé šíři, nebo alespoň částečně.

Nejčastěji se podněty občanů týkaly:

- nevyhovujících hygienických podmínek ve stravovacích zařízeních,
- zdravotních potíží po konzumaci jídel,
- výskytu hlodavců, výskytu hmyzu (štěnice, vši, rusi apod.),
- nedostatečného úklidu v zdravotnických zařízeních a zařízeních sociálních služeb,
- hluku vycházejícího z provozoven, ze silnic a železnic,
- pracovního prostředí a podmínek na pracovišti.